यदा तु पूर्वमामलकमन्यव्ययस्य ज्ञातुक्त्तरदेश उपावत्यते तदा तुष्यदेशत्वे पूर्वमितदुत्तरमेतदिति प्रविभागानुपपत्तिः समन्दिग्धेन च तत्त्वज्ञानेन भवितव्यम्, इत्यत इदमुक्तं ततः प्रतिपत्तिः विवेकज्ञानादिति । कयं, पूर्वामलकसङ्ख्यो देश उत्तरामलकसङ्ख्यादेशाद् भिनः । ते चामलके स्वदेशच्यानुभविभागे सम्बदेशच्यानुभवस्तु तयोरन्यत्वे हेतुरिति । एतेन दृष्टान्तेन परमायोस्तुष्य जातिलच्यादेशस्य पूर्वपरमायुदेशसङ्ख्यासाचात्करयादुत्तरस्य परमायोस्त्रहे यानुपपत्तावुत्तरस्य पूर्वपरमायुदेशसङ्ख्यासाचात्करयादुत्तरस्य परमायोस्त्रहे यानुपपत्तावुत्तरस्य तहेशानुभवो भिनः सङ्ख्याभेदात् तयोरीन्तरस्य योगिनोऽन्यत्वपत्ययो भवतीति । अपरे तु वर्णयन्ति येऽन्त्या विश्वषास्तेऽन्यताप्रत्ययं कुर्वन्तोति । तत्वापि देशलच्याभेदो मूर्त्ति-व्यवधि-जातिभेदयान्यत्वहेतुः । च्याभेदस्तु योगिनुहिगस्य एवति, सत उक्तं 'मूर्त्तव्यवधिजातिभेदाभावाचास्ति मृलपृथक्त्वम्' इति वार्षगण्यः ॥ ५३ ॥

The Particular Things Which Are The Object Of This Discriminative Knowledge Are Being Mentioned:

When Species, Symptom And Position Of Two Different Things Being Indiscernible They Look Alike, They Can Be Differentiated Thereby (By Discriminative Knowledge) (1). 53.

Two similar things having common position and symptom, may differ by virtue of their species, e.g. a cow and a mare. Position and species being same, symptoms might denote difference, e.g. a black-eyed cow and an auspicious cow. Between the two myrobalans which are the same in species and look, their position distinguishes them—one being put first and the other behind it. To an ordinary observer if the position is reversed while he is not looking, he cannot detect the differences, but this power comes through certain and correct knowledge. That is why it has been said in the Sūtra that from discriminative knowledge comes proficiency in noting differences. How? The space correlated to the moment of time of the anterior myrobalan is different from the space correlated to the moment of time of the posterior